

עיריית רחובות נהלי עבודה

שם הנוהל: שימוש במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהן מס'

רקע

1. במרחב הציבורי בעיר רחובות מוצבות עשרות מצלמות אבטחה ומעקב מטעם העירייה. מצלמות אלו משמשות למגוון מטרות, בהן מניעת עבירות ושמירה על שלום הציבור ועל הסדר הציבורי. הצילומים הנקלטים במצלמות אלו נאגרים, ככלל, במאגר מידע ממוחשב המנוהל על ידי העירייה.
על העירייה, כבעלים של מאגר מידע כאמור, מוטלות חובות שמטרתן להסדיר את השימוש במצלמות במרחב הציבורי ולהבטיח כי הפגיעה בפרטיות כתוצאה משימוש בהן תהא כדין, לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש.
2. אי קיום הנוהל באופן המביא לפגיעה בפרטיות עלול לחשוף את העירייה לתביעות אזרחיות וקנסות מנהליים. במקרים מסוימים, פגיעה כאמור בפרטיות עלולה להוות עבירה פלילית, אשר בצדה עונש מאסר.

הבסיס המשפטי

3.
 - א. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
 - ב. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.
 - ג. הנחיית רשם מאגרי המידע מס' 4/2012: "שימוש במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהם".
 - ד. תקנות הגנת הפרטיות (תנאים לעיון במידע וסדרי הדין בערעור על סירוב לבקשת עיון), התשמ"א-1981.
 - ה. תקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986.
 - ו. הנחיית המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), מיום 16.03.2006 בדבר העברת מידע בין גופים ציבוריים.

מטרה

4. נוהל זה גובש בהתאם להנחיית רשם מאגרי המידע מס' 4/2012 שעניינו "שימוש במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהם". הוא קובע את האופן שבו יש לקבל החלטה על הצבת מצלמה במרחב הציבורי, לרבות סוג הטכנולוגיה בה ייעשה שימוש, את האופן שבו יש להפעיל את המצלמות, כיצד יישמרו הצילומים הנאגרים ולמשך כמה זמן וכן את אופן מתן זכות העיון במידע הנאגר והשימוש בתמונות הנאגרות.

הגדרות

5. בנוהל זה תהא למונחים המפורטים להלן המשמעות המוגדרת לצדם:
"מצלמות" - מצלמות אבטחה ו/או מעקב המוצבות מטעם העירייה ומחוברות למוקד שליטה ובקרה (שו"ב) של העירייה או מופעלות על ידי העירייה בדרך אחרת, כמפורט בנוהל זה.

"האתר" - מקום ציבורי או בעל מאפיינים ציבוריים המיועד להצבת מצלמה או מצלמות, או שבו מוצבות מצלמה או מצלמות על ידי העירייה, לרבות מוסדות חינוך, פארקים, צמתים ומתקני העירייה או מתקנים הקשורים עם פעילותה או רכוש והכל כפי שיוגדר על ידי הממונה בתסקיר.

"הממונה" - ראש אגף שירותי ביטחון, חירום, בטיחות, תקשורת, רכש ומוקד עירוני בעירייה, או מי שימונה על ידו במפורש לעניין זה.

"העירייה" - עיריית רחובות, לרבות גופים בבעלות ו/או בבעלותה החלקית.

"מידע" - נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונותיו.

"מאגר המידע" - אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב.

"רשות בטחון" - כהגדרתה בחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 ובכלל זה: משטרת ישראל; אגף המודיעין במטה הכללי והמשטרה הצבאית של צבא-הגנה לישראל; שירות בטחון כללי; המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים; הרשות להגנה על עדים.

"גוף ציבורי" כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 וצו הגנת הפרטיות (קביעת גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986 ובכלל זה: משרדי ממשלה ומוסדות מדינה אחרים; רשות מקומית; וכל גוף אחר הממלא תפקידים ציבוריים על פי דין.

פרק א': קבלת החלטה על הצבת מצלמות

6. החלטה להציב מצלמה או מצלמות באתר ציבורי חדש, או באתר שבו מוצבות כבר מצלמה או מצלמות, תתקבל על ידי ועדה אשר ימנה ראש העיר לצורך מטרה זו ואשר תתכנס בהתאם לצורך (להלן: **"הוועדה"**).

7. מספר חברי הוועדה לא יפחת משלושה, בהם היועץ המשפטי של העירייה והממונה לפי נוהל זה. יו"ר הוועדה יהיה מנכ"ל העירייה.

8. לפני הוועדה יונח תסקיר שיערוך הממונה על אודות השלכות השימוש במצלמה או במצלמות שהצבתן מבוקשת על זכויות הציבור ובמיוחד על הזכות לפרטיות (להלן: **"התסקיר"**). תסקיר כאמור יבחן האם הצבת המצלמות נועדה לתכלית ראויה, למטרה המצויה בסמכות העירייה ואת מידתיות השימוש המבוקש בהן, בהתאם למבחנים המפורטים להלן:

8.1 **תכלית השימוש במצלמה או מצלמות** - הצבת מצלמה תאושר רק לאחר שתונח תשתית עובדתית לקיומו של צורך בהצבתה.

8.2 **סמכות השימוש** - הצבת מצלמה תאושר על ידי הוועדה רק למטרות שימוש המצויות בתחום סמכותה של העירייה, כמפורט להלן:

8.2.1 שמירה ואבטחה במרחב הציבורי ובמתקני העירייה, לרבות לצורך מניעת פעילות חבלנית עוינת.

8.2.2 סיוע למשטרת ישראל בשמירה על הסדר הציבורי ושלום הציבור, לרבות באבטחת אירועים המוניים.

8.2.3 מניעת פגיעה ברכוש של העירייה.

8.2.4 כל מטרה אחרת המצויה בתחום סמכותה של העירייה.

8.3 מידתיות השימוש - הוועדה תאשר הצבתה של מצלמה שנועדה לתכלית ראויה ושימושה מצוי בסמכות העירייה, רק לאחר שתשתכנע כי השימוש בה מידתי לצורך השגת התכלית האמורה, וזאת בהתאם למבחני המשנה כמפורט להלן:

8.3.1 מצלמות המעקב הן האמצעי המתאים והיעיל להשגת המטרה הרצויה. במסגרת מבחן משנה זה, יוצגו לפני הוועדה, באמצעות התסקיר, חלופות שונות להשגת התכלית שלשמה מבוקשת הצבת המצלמה, ובכלל זה שימוש בכוח אדם.

8.3.2 לא ניתן להשיג את המטרה הרצויה באמצעי שהוא פחות פוגעני בפרטיות. לעניין מבחן משנה זה יחולו הוראות בפרק ב' בנוהל זה.

8.3.3 התועלת שתצמח מהתקנת המצלמה גוברת על הפגיעה בפרטיות שתיגרם בעטיה. ככל שהתועלת תהיה פחותה יותר, כך יימצא שהתקנת מצלמות המעקב אינה מידתית.

חובת היועצות

9. טרם קבלת החלטה על הצבת מצלמה, תיוועץ הוועדה ברשויות הרלוונטיות ובבעלי העניין הנוגעים בדבר.

שימוע פומבי

10. הוועדה תהא רשאית, בהתאם לשיקול דעתה, להורות על עריכת שימוע ציבורי פומבי שיאפשר לציבור להביע את עמדתו וזאת אלא אם כן קיימת מניעה חוקית לעריכת שימוע כאמור או שפרסומו יפגע בתכלית הצבת המצלמה. מקום בו תחליט הוועדה לערוך שימוע, יוצג לציבור התסקיר שהוכן על ידי הממונה או לכל הפחות מלוא הפרטים הרלוונטיים לקבלת עמדת הציבור טרם עריכת השימוע.

קטינים

11. הוועדה תנקוט משנה זהירות ביישום הוראות הנוהל - הן ביחס להצבת המצלמות והן ביחס להפעלתן - באזורים המיועדים לכינוסם של קטינים, לרבות מוסדות חינוך ומתנ"סים.

12. לא תתקבל החלטה על הצבת מצלמה במקום המיועד לכינוס של קטינים, אלא בתיאום עם משרד החינוך ומנהל המוסד החינוכי שבשטחו תוצב המצלמה ולאחר יידוע הורי הקטינים או האפוטרופסים החוקיים של הקטינים, לרבות בדבר אפשרותם להביע את התנגדותם להצבת מצלמה בפני הוועדה, טרם קבלת החלטה.

פרק ב': הפעלת מצלמות - מיקום, כיסוי ופונקציונליות

13. בתכנון מערכת המצלמות, הגנה על פרטיות הציבור תשמש כשיקול מרכזי והמצלמות יופעלו בהתאם לעיקרון המידתיות, כמפורט בסעיף 8.3 לנוהל זה.

מיקום וזווית צילום

14. מצלמות יוצבו במיקום שיכסה במידת האפשר רק את השטחים הרלוונטיים לתכלית הצבת המצלמה ויקלטו באופן המזערי האפשרי את השטח שאיננו רלוונטי למטרה זו. לצורך יישום הוראה זו, בקביעת מיקום המצלמות יילקחו בחשבון: גודל השטח המצולם; התאורה באתר; זווית הצילום והשפעת השינויים במזג האוויר על טווח הכיסוי. במקומות שבהם לציבור יש ציפייה גבוהה לפרטיות לא יוצבו מצלמות.

רזולוציית התמונה ואיכותה

15. על ציוד הצילום וטכנולוגיית הצילום הנבחרת להתאים לתכלית הצבת המצלמות. לצורך בחירת הציוד והטכנולוגיה המתאימים לכל מצלמה או אתר יחולק אופן השימוש לארבע קטגוריות:

- 12.1 **ניטור ובקרה (monitoring)** - צפייה בתנועה של אנשים או כלי רכב, כאשר זיהוי דמויות אינו נדרש.
- 15.2 **גילוי (Detecting)** - הבחנה בעצם נוכחותו של אדם בצילום, כאשר אין צורך לראות את פניו.
- 15.3 **זיהוי/הכרה (Recognizing)** - יכולת לזהות אדם מוכר או לקבוע כי האדם אינו מוכר.
- 15.4 **זיהוי מדויק (Identifying)** - תיעוד תמונות פנים ברורות ואיכותיות שניתן יהיה להשתמש בהן על מנת להוכיח את זהותו של אדם בבית משפט.

מספר המצלמות וזמני הצילום

- 16. באתר יותקנו מצלמות בכמות המינימאלית החיונית להשגת המטרה המבוקשת, על מנת שלא להביא לשימוש בלתי יעיל במצלמות או לאיסוף מידע הפוגע בפרטיות שלא לצורך.
- 17. זמני הצילום באתר יצומצמו למינימום הנדרש להשגת המטרה המבוקשת וברירת המחדל תהיה הפעלת המצלמה רק מקום שתורגש תנועה באתר.

שימוש בטכנולוגיות מתקדמות

18. שימוש בפונקציות מיוחדות של מצלמות, כפי שיפורט להלן, לא יאושר אלא בהחלטת מועצת העיר ולאחר עריכת שימוע פומבי, כמפורט בסעיף 10 לנוהל, למעט כאשר השימוש נעשה לבקשת רשות בטחון:

- 18.1 שילוב של מערכת מצלמות מעקב עם מידע השמור במאגרי מידע אחרים, לרבות מאגרים ביומטריים;
- 18.2 טכנולוגיית חיפוש וזיהוי פנים או צורת הליכה;
- 18.3 יכולות מעקב דינמיות המופעלות על בסיס קול או על בסיס מאפיינים מיוחדים שהוגדרו מראש, כגון תנועה, לבוש או שפת גוף של האובייקטים המצולמים;
- 18.4 צילום תרמי או אינפרא אדום המסוגל לקלוט תמונה בחשיכה או בתנאי תאורה קלושים;
- 18.5 מפתוח ותיוג מתוחכמים של התמונות המוקלטות המאפשרים לבצע בהן חיפוש אוטומטי;

איסור הקלטת קול

19. אין להשתמש במצלמות המעקב לצורך הקלטת קול, אלא לפי הוראות חוק האזנת סתר, תשל"ט-1979.

פרק ג': חובת יידוע הציבור על הצבת מצלמות

20. שלט או שלטים המיידעים את הציבור בדבר התקנתה של מצלמה יוצבו בכניסה לאתר ובסמוך למקום התקנתה במינון סביר אשר ייקבע על ידי הממונה. נוסח השלטים יהיה אחיד לכל האתרים, בכתב קריא וברור ויכלול את הפרטים הבאים:

- 20.1 ציור של מצלמה שיבחר על ידי הממונה;

- 20.2 שמו של אגף שירותי ביטחון, חרום, בטיחות, תקשורת, רכש ומוקד עירוני וכן סמל העירייה.
- 20.3 תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה, למשל: "בקרת תחבורה", "מניעת עבירות", "אבטחה", "שמירה על הסדר הציבורי" או "מניעת עבירות".
21. באתר האינטרנט של העירייה תפורסם הודעה בדבר הצבתן של מצלמות אבטחה ברחבי העיר למטרות ביטחון התושבים, מניעת עבירות ושמירה על הסדר הציבורי. ההודעה תכלול את הפרטים הבאים:
- 21.1 רשימת האתרים שבהן מוצבות מצלמות.
- 21.2 פרטי החברה שאחראית להצבת המצלמות.
- 21.3 מידע על המוקד העירוני אשר צופה בצילומים (שו"ב) ועל וזהות הממונה.
- 21.4 פרטי התקשרות לצורך מימוש זכות העיון בהקלטות המצלמות.
22. לא יפורסם מידע על סוגי אתרים או מצלמות שיש מניעה חוקית לעשות כן או שפרסום כאמור יפגע בתכלית הצבת המצלמות. סייג זה יצוין אף הוא בהודעה שתפורסם באתר האינטרנט של העירייה.

פרק ד': שמירת הצילומים ומחיקתם

23. ברירת המחדל הינה צילום חי - ללא הקלטה. הקלטות צילומים אשר למעשה יוצרת מאגר מידע, תאושר על ידי הוועדה בכפוף למבחני המידתיות כמפורט בסעיף 8.3 לנוהל זה.
24. צילומים שיוקלטו ימחקו אוטומטית ובכל מקרה לא יישמרו לתקופה העולה על 30 יום, למעט לצורך מתן זכות עיון כמפורט להלן.

פרק ה': זכות עיון למצולם

25. בקשה לעיון בצילומים מטעם מצולם, בא-כוחו שהרשהו בכתב או אפוטרופסו, יוגשו לממונה באמצעות הטופס כדוגמת **נספח א**.
26. עם קבלת הבקשה יישמרו הצילומים המבוקשים עד מיצוי ההליכים למימוש זכות העיון, לרבות זכות המבקש לערער על החלטת הממונה, בהתאם לתקנות הגנת הפרטיות (תנאים לעיון במידע וסדרי הדין בערעור על סירוב לבקשת עיון), תשמ"א-1981.
- ככל שהצילומים המבוקשים נמחקו אוטומטית מן המערכת טרם הגשת הבקשה, תימסר על כך הודעה מתאימה למצולם.
27. הממונה יעיין בבקשה ויחליט האם ליתן היתר עיון בהתאם לשיקול דעתו ובכפוף להנמקה בכתב. בהחלטה כאמור יתחשב הממונה בפרטיות הגלום במתן זכות עיון למצולם ובכלל זה: בקיומם של מצולמים אחרים המופיעים בצילומים והסכמתם למסירת המידע; במקום הצילום מושא הבקשה - האם מדובר באזור בו הציפייה לפרטיות היא פחותה או גבוהה; ובמהות הצילום מושא הבקשה - האם יש בצילום עצמו כדי לפגוע בפרטיות הציבור.
28. כאשר מדובר בצילומים המשמשים או העשויים לשמש כראיות במשפט פלילי, על הממונה לפנות לרשות המוסמכת לנהל חקירה כאמור או לגורם הרלוונטי, על מנת לקבל הנחיות מתאימות בטרם קבלת החלטה. על הממונה להודיע למבקש על פנייה לקבלת הנחיות כאמור.
29. הממונה לא יאשר בקשת מצולם לעיון, אלא לאחר שנוכח כי ניתן לזהותו בצילום.

30. החלטה להתיר או לסרב לבקשת העיון תשלח למבקש בתוך זמן סביר ולכל היותר בתוך 21 יום מעת קבלת הבקשה.

31. אושרה בקשה לעיון, תמומש זכות העיון במשרדי העירייה, בשעות שיקבעו לצורך כך על ידי הממונה, אלא אם סבר הממונה, מטעמים מיוחדים שירשמו, כי יש למסור למצולם עותק מן הצילום. ימסר עותק כאמור, יטושטשו או ימחקו מן הצילום מצולמים אחרים או כל פרט שיש בו כדי לפגוע בצנעת הפרט של אחר.

32. מימוש זכות העיון במשרדי העירייה או באמצעות עותק מן הצילום יתבצע בתוך 30 יום מיום הגשת הבקשה.

פרק ו': הגבלת השימוש בתמונות הנאגרות

33. לא יעשה שימוש בצילומים שנאגרו במאגר המידע - ובכלל זה העברה, מסירה או גילוי - לגורמים שאינם קשורים לעירייה או למטרה המקורית של השימוש במצלמה בה נקלטו הצילומים, למעט כאשר מסירת צילומים כאמור הינה לגורמים המפעילים סמכויות חקירה או הרשאים לקבלם לפי הוראות הדין, או כאשר מסירת המידע הינה בהתאם לצו שיפוטי.

34. ככל שיבקש הממונה לבצע בתמונות הנאגרות שימוש למטרות נוספות מעבר למטרה המקורית כמפורט בסעיף 8.2 לנוהל זה, למשל לצורך הדרכה לימודית, ימחקו המצולמים מן ההקלטות או יטושטשו התמונות במידה שלא תאפשר לזהותם או לשחזר את הדמות המזוהה, טרם השימוש הנוסף.

רשות בטחון

35. בקשה למסירת צילומים לרשות בטחון תוגש לממונה באמצעות הטופס כדוגמת נספח ב, על ידי קצין המוסמך לערוך חקירות על ביצוע עבירות, לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות).

עם קבלת הבקשה יישמרו הצילומים עד העברת עותק מהם לרשות הבטחון או עד החלטה אחרת.

גוף ציבורי

36. לא יקבל הממונה בקשה למסירת צילומים לגוף ציבורי, אלא באמצעות טופס בקשה ערוך לפי תוספת א' לתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986 (להלן: "התקנות").

עם קבלת בקשה כאמור לעיל, יישמרו הצילומים המבוקשים עד העברתם לגוף הציבורי, או עד החלטה אחרת.

37. צילומים ימסרו לגוף ציבורי כאמור בכפוף לעמידתו בתנאים שנקבעו בתקנו ובהנחיית המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), מיום 16.03.2006 בדבר העברת מידע בין גופים ציבוריים.

38. החלטה על מסירת צילומים תיערך לפי טופס ב' בתוספת לתקנות.

גוף פרטי

39. אין לאשר מסירת מידע לגוף שאיננו ציבורי, אלא כאשר מתקיימת אחת מהחלופות הבאות:

א. קיים חיקוק ספציפי המתיר את מסירת המידע.

ב. ישנה הסכמה של האדם שהמידע עוסק בו להעבירו לגוף הפרטי. לעניין זה תבחן מהות ההסכמה והאם כללה הסכמה בדבר העברת המידע לגוף הפרטי. במקרה כזה יחולו הוראות פרק ה' לנוהל זה.

פרק ז': אבטחת מידע

40. לצורך הגנה על שלמות הצילומים הנאגרים במאגר המידע ומניעת חשיפתם, העתקתם, או שימוש בהם ללא רשות כדין, על הממונה לנקוט בכל האמצעים הדרושים להשגת רמה נאותה שלה ולכל הפחות לנקוט באמצעי אבטחה כמפורט בסעיף 3 לתקנות.

41. נהלי אבטחת המידע יהיו כמפורט בנוהל אבטחת מידע בעירייה מספר 5/2011.

מנכ"ל העירייה, דורון מילברג

רה"ע, רחמים מלול

נספח א

בקשה לעיון בצילומים

לכבוד:

אגף שירותי ביטחון, חרום, בטיחות, תקשורת, רכש ומוקד עירוני
עיריית רחובות, רח' ביל"ו 2, רחובות ת.ד. 1111
דוא"ל: _____ פקס: _____

אני, הח"מ _____ ת.ז. _____ שם האב _____ כתובת _____

1. סבור מהנימוקים הבאים כי נתונים על אודותיי מצויים בהחזקתכם:

2. מבקש כי תאפשרו לי / תתירו ל _____ לעיין בצילומים/תמונות המצויים במאגר המידע שברשותכם, הכוללים מידע על אודות (נא לסמן המידע המבוקש):

אישיותי;

מעמדי האישי;

צנעת אישיותי;

מצבי הכלכלי;

הכשרתי המקצועית;

דעותי ואמונותי;

מבקש כי תתירו לד"ר _____ לעיין במידע על אודות מצבי הבריאותי.

3. הצילומים הינם מיום: _____ שעה: _____ עד שעה: _____
במיקום: _____

4. הסבר לבקשה לעיון בצילומים: _____

5. למיטב ידיעתי, בצילומים מופיעים מצולמים נוספים (כן/לא).
פירוט: _____ אשר נתנו/לא נתנו את הסכמתם לעיון.

6. לטופס זה יש לצרף:

א. צילום ת.ז.

ב. ייפוי כוח בכתב במקרה שהמבקש אינו המצולם.

ג. תמונה צבעונית ברוחב 3.5 ס"מ וגובה 4.5 ס"מ. התמונה צריכה להכיל רק אדם אחד, בתצלום פנים ורוחב כתפיים. גודל תמונה (בפיקסלים): 413 ברוחב על 531 בגובה, בהפרדה (DPI) של 300.

נספח ב'

בקשה מטעם רשות בטחון לקבלת צילומים ממאגר מידע

לכבוד:

אגף שירותי ביטחון, חרום, בטיחות, תקשורת, רכש ומוקד עירוני
עיריית רחובות, רח' ביל"ו 2, רחובות ת.ד. 1111
דוא"ל: _____ פקס: _____

א. פרטי המבקש

שם:

מען:

טלפון:

פקס:

דוא"ל:

ב. פרטי הצילומים המבוקשים

תאריך הצילום:

משעה: _____ עד שעה: _____

ג. האם מבוקש שימוש בפונקציות מיוחדות של מצלמות (ס' 18 לנוהל)

ד. המטרה שלשמה נדרשים הצילומים

ה. אופן העברת הצילומים

תדפיס

קובץ על סרט מגנט, תקליטון מגנטי, אגד תקליטים מגנטיים

בדרך אחרת

ו. אישור קצין המוסמך לערוך חקירות על ביצוע עבירות, לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)

שם הקצין: _____ דרגה: _____

תאריך	חותמת	חתימה
-------	-------	-------